

**Sosiaali- ja terveysministeriön ja Sosiaaliturva-asioiden muutoksen
hakulautakunnan välinen tulossopimus vuosille 2024-2027
Tulostavoitteet 2026**

Sisällys

1	Strategiset linjaukset.....	3
2	Yhteiskunnallinen vaikuttavuus.....	3
3	Tulostavoitteet	5
4	Voimavarojen hallinta	8
5	Voimassaolo, seuranta ja allekirjoitukset.....	9
6	Liitteet	10
	Liite 1 hallinnonalan yhteiskunnalliset vaikuttavuusindikaattorit	10
	Liite 2 erittely henkilöstöstä	12
	Liite 3 erittely määrärahoista	12

1 Strategiset linjaukset

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) valmistelee toimialaansa liittyvät poliittiset ja strategiset linjaukset, vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon lainvalmistelusta, johtaa hallinnonalansa toimintaa sekä kehittää toimialaansa.

STM:n ja koko STM-konsernin tehtävänä on turvata ihmisten toimintakykyä, toimeentuloa ja palveluja. Hallinnonalan toimintaa ohjaavan vision tavoite on eheä yhteiskunta ja kestävä hyvinvointi. STM:n vaikuttamiskeinoja ovat yhteistyö, ohjaus ja säädösvalmistelu.

Ministeriön hallinnonalan ohjaus perustuu

- Pääministeri Orpon hallitusohjelmaan *"Vahva ja välittävä Suomi"*, ja sen toimeenpanoon valtioneuvoston linjausten mukaisesti
- Hallinnonalan strategiaan *"Eheä yhteiskunta ja kestävä hyvinvointi"*
- Julkisen talouden suunnitelmaan ja siihen sisältyvään valtiontalouden kehyspäätökseen

STM-konsernin strategia



Viraston tehtävä, visio ja strategia

2 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan yhteiset yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet ovat:

1. Turvaamme väestön hyvinvoinnin ja yhdenvertaisuuden kaikissa tilanteissa
2. Varmistamme vaikuttavat etuudet ja palvelut kestäväällä tavalla
3. Ehkäisemme ja vähennämme ihmisten eriarvoistumista
4. Edistämme sukupuolten tasa-arvon toteutumista
5. Parannamme elin- ja työympäristön terveyttä ja turvallisuutta

Koko hallinnonalan toiminnalla vaikutetaan näiden vaikuttavuustavoitteiden toteutumiseen. Sosiaali- ja terveysministeriö vastaa vaikuttavuustavoitteiden seurannasta ja raportoinnista.

Vaikuttavuustavoitteet ovat pidempiaikaisia tavoitteita.

Strategisten vaikuttavuustavoitteiden sisältö tarkentuu hallinnonalan yhteisissä tulostavoitteissa. Tulostavoitteista johdetaan lyhyen ajan (hallituskauden) tavoitteet sekä konkreettiset toimenpiteet vuosittain. Näistä muodostuu vaikutusketju vaikuttavuustavoitteista konkreettisiin toimenpiteisiin.

Sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunta (SAMU) vaikuttaa osaltaan vaikuttavuustavoitteiden 1–3 toteutumiseen.

Sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnan (SAMU) tehtävänä on yksittäisten valitusasioiden ratkaiseminen, eli oikeusturvan tarjoaminen kansalaisille, jotka ovat tyytymättömiä ensimmäisen asteen päätöksentekijän antamaan päätökseen. Lisäksi lautakunnassa käsitellään lainvoimaisten päätösten poistohakemukset.

SAMU:n visiona on olla kansalaisten luottamusta nauttiva oikeusviranomainen, joka hyödyntää toiminnassaan ennakkoluulottomasti uuden tekniikan mukanaan tuomia mahdollisuuksia. SAMU:n strategiana on edistää muutoksenhakijoiden oikeusturvaa toimeentuloa koskevissa asioissa tuottamalla mahdollisimman nopeasti oikeita, yhdenmukaisia ja yksilöllisesti perusteltuja päätöksiä.

STM:n ohjaus perustuu hallitusohjelmaan, hallinnonalan strategiaan, julkisen talouden suunnitelmaan ja siihen sisältyvään valtiontalouden kehyspäätökseen.

SAMU tukee ministeriötä tehtäväalueensa EU- ja kansainvälisissä tehtävissä. SAMU osallistuu konserniviestinnän linjausten valmisteluun ja yhteisiksi sovittuihin viestinnän hankkeisiin.

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) ja *virasto* sopivat tässä tulossopimuksessa kauden 2024–2027 ja vuoden 2026 tulostavoitteista sekä resursseista. Ministeriön ja viraston johto sopivat erikseen hallituksen, ministereiden tai muista tulossopimukseen sisällyttämistä toimeksiannoista.

3 Tulostavoitteet

	Toteuma 2024	Tavoite 2025	Arvio 2025	Tavoite 2026	Alustava tavoite 2027	Alustava tavoite 2028
Vireille tulleiden asioiden määrä kpl	48 884	45 000	51 000	48 000	42 000	40 000
Opintotukiasiat				3000	3000	3000
Ratkaistut asiat kpl	39 033	43 000	42 000	44 000	44 000	44 000
Keskimääräinen käsittelyaika kk	7,8 kk	6 kk	9 kk	10 kk	10 kk	9 kk
Joulukuun käsittelyaika kk	7,8 kk	6 kk	10 kk	10 kk	10 kk	9 kk
Kanteluiden määrä %	4 kpl	Alle 10	Alle 10	Alle 10	Alle 10	Alle 10
Päätösten muutosaste vakuutusosoikeudessa %	5,9 %	Enintään 12 %	Enintään 10 %	Enintään 10 %	Enintään 10 %	Enintään 10 %
Viivästysmaksun määrääminen lautakunnasta johtuvasta syystä, vakuutusosoikeuden päätösten määrä	0	Vähäinen määrä	Vähäinen määrä	Vähäinen määrä	Vähäinen määrä	Vähäinen määrä
Toiminnan tuottavuus ratkaisuja	407	400	400	415	415	415
henkilötyövuotta kohden	241	225	257	233	228	225
Toiminnan taloudellisuus, päätöksen hinta						

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite:

4. Edistämme sukupuolten tasa-arvon toteutumista

Tulostavoite: 4.4 Edistämme sukupuolten tasa-arvon toteutumista

Mittari:

4.4.1 Sukupuolten tasa-arvon poikkihallinnollinen edistäminen

Tavoitetaso 2026	Yhteiskunnallisesti ja viraston toiminnan kannalta merkittävien teemojen osalta tietotuotannossa ja raportoinnissa on erottelu ja analysointi sukupuolen mukaan.
Tavoitetaso 2027	Yhteiskunnallisesti ja viraston toiminnan kannalta merkittävien teemojen osalta tietotuotannossa ja raportoinnissa on erottelu ja analysointi sukupuolen mukaan.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite: 6. Viraston toiminnalliset tavoitteet

Tulostavoite: 6.1 Tuottavuus

Mittari:

6.1.1 Tuottavuusohjelman valmistelu ja toimeenpano

Tavoitetaso 2026	Toimeenpano on käynnissä ja vuoden 2026 säästötavoitteet on toteutettu.
------------------	---

Tavoitetaso 2027	Tuottavuusohjelma on saatettu päätökseen ja vuoden 2027 tason tuottavuussäästöt on toteutettu
Mittari: 6.1.2 Opintotukilautakunnan yhdistäminen SAMU:n kanssa	
Tavoitetaso 2026	Lautakuntien yhdistyminen ei aiheuta käsittelyaikojen pidennystä. Henkilöstön hyvinvoinnista huolehditaan. Työtilanteen salliessa aloitetaan henkilöstön kouluttaminen laajempiin tehtäviin.
Tavoitetaso 2027	Lautakuntien yhdistyminen ei aiheuta käsittelyaikojen pidennystä. Henkilöstön hyvinvoinnista huolehditaan. Työtilanteen salliessa aloitetaan henkilöstön kouluttaminen laajempiin tehtäviin.
Tulostavoite: 6.2 HR	
Mittari: 6.2.1 Vastuullinen toimintakulttuuri, joka perustuu yhteisiin arvoihin	
Tavoitetaso 2026	Edistetään muutoksenhakijoiden oikeusturvaa toimeentuloa koskevissa asioissa tuottamalla mahdollisimman nopeasti oikeita, yhdenmukaisia ja yksilöllisesti perusteltuja päätöksiä.
Tavoitetaso 2027	Edistetään muutoksenhakijoiden oikeusturvaa toimeentuloa koskevissa asioissa tuottamalla mahdollisimman nopeasti oikeita, yhdenmukaisia ja yksilöllisesti perusteltuja päätöksiä.
Mittari: 6.2.2 Ihmislähtöinen johtaminen, joka varmistaa myös tuottavuuden ja tuloksellisen toiminnan	
Tavoitetaso 2026	Hybridityön johtamisen kehittäminen. Valitaan vuosittainen kehittämiskohde.
	Toimintatapojen yhtenäistäminen
Tavoitetaso 2027	Hybridityön johtamisen kehittäminen. Valitaan vuosittainen kehittämiskohde.
	Toimintatapojen yhtenäistäminen
Mittari: 6.2.3 Uudistuva henkilöstöpolitiikka, joka mahdollistaa onnistumisen	
Tavoitetaso 2026	Osaamisen laajentaminen henkilöstöllä.
Tavoitetaso 2027	Osaamisen laajentaminen henkilöstöllä.
Tulostavoite: 6.3 Kestävyys	
Mittari: 6.3.1 Kestävyyden huomioiminen kaikessa toiminnassa	
Tavoitetaso 2026	Kestävyys on huomioitu työnteon ja työympäristön vastuullisella kehittämisellä ja koko henkilöstön vastuullisuustietoisuutta oman toiminnan kautta on vahvistettu.

Tavoitetaso 2027	Kestävyys on huomioitu työnteon ja työympäristön vastuullisella kehittämisellä ja koko henkilöstön vastuullisuustietoisuutta oman toiminnan kautta on vahvistettu.
Tulostavoite: 6.4 Tiedonhallinta ja tietojohdaminen	
Mittari: 6.4.1 Muutoksenhaun yhteydessä huomattujen kehittämiskohteiden esille tuominen lakien valmistelua varten.	
Tavoitetaso 2026	Määritellään vuosittaiset tavoitteet. Lautakunta kokoaa valitusten määrään ja käsittelyprosessiin liittyviä kehittämiskohteita.
Tavoitetaso 2027	Määritellään vuosittaiset tavoitteet. Lautakunta kokoaa valitusten määrään ja käsittelyprosessiin liittyviä kehittämiskohteita.
Mittari: 6.4.2 Tiedonhallinnan ja tietojohdamisen vahvistaminen	
Tavoitetaso 2026	SAMU raportoi NIS2-direktiivin toimeenpanosta ja kyberturvallisuuden riskienhallinnan edistymisestä kolmannesvuosisuurannan yhteydessä
Tavoitetaso 2026	Huolehditaan ajantasasaisesta perehdytyksestä.
Tavoitetaso 2027	Huolehditaan ajantasasaisesta perehdytyksestä.
Tulostavoite: 6.5 Riskienhallinta	
Mittari: 6.5.1 Viraston riskienhallinnan tehostaminen	
Tavoitetaso 2026	Virasto on tehostanut riskienhallintaa erityisesti valmiuden ja varautumisen osalta
Tulostavoite: 6.6 STM:n viestinnän tukeminen	
Mittari: 6.6.1 Virasto tukee STM:n viestintää lainvalmistelun, strategisten kokonaisuuksien ja ohjaustehtävien viestintätarpeissa	
Tavoitetaso 2026	Valtioneuvostossa on toteutettu ministeriöiden viestintävastuiden siirto valtioneuvoston kansliaan (VNK). Virasto on tukenut ministeriön viestintää siirtymävaiheessa siten, että se on varmistanut oman hallinnonalan ja ministeriön välisen tiedonkulun, ja vastannut osaltaan yhteisten viestintätilanteiden toteutuksesta.

4 Voimavarojen hallinta

Tulostavoitteet on asetettu siten, että ne on mahdollista saavuttaa käytettävissä olevalla rahoituksella. Virastolle on vuoden 2026 talousarviossa myönnetty 9 731 000 euroa.

TOIMINNAN RAHOITUS Viraston toimintamenomomentti 33.01.07 (1000 euroa)	2024 Toteuma	2025 Arvio	2026 TA	2027 Kehys	2028 Kehys	2029 Kehys
Siirtynyt edelliseltä vuodelta	1916	1729	504	625	457	277
TA ja LTAt / kehys	9237	9092	9531	9432	9420	9420
Käytettävissä oleva rahoitus	11153	10820	10235	10057	9877	9697
Menot	9425	10316	9610	9600	9600	
Tulot						
Nettomenot						
Siirtyy seuraavalle vuodelle	1728	504	625	457	277	

5 Voimassaolo, seuranta ja allekirjoitukset

Ministeriö ja virasto keskustelevat säännöllisesti toiminnasta ja tavoitteiden toteutumisesta. Virasto raportoi tavoitteiden toteutumisesta tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa. Tulossopimuksen toteutumista arvioidaan ministeriön antamassa tilinpäätöskannanotossa toimintavuotta seuraavan vuoden kesäkuussa.

Kannanotossa käytetään määrämuotoista sanallista arviota tulossopimuksen tavoitteiden toteutumisesta:

- tulostavoitetta ei ole edistetty tai
- tulostavoite on toteutettu osittain tai
- tulostavoite on toteutettu lähes suunnitellun mukaisesti tai
- tulostavoite on toteutettu suunnitellun mukaisesti tai
- tulostavoite on toteutettu ja ylitetty huomattavasti.

Tavoitteen saavuttaminen oikeuttaa arvioon ”tulostavoite on saavutettu tavoitteen mukaisesti”. Arvio ”tulostavoite on saavutettu ja ylitetty huomattavasti” edellyttää merkittävää ylitystä tavoitteessa, joka tukee hallinnonalan strategiaa ja siitä on erityistä hyötyä strategian toteutuksessa.

Vuoden aikana tulostavoitteiden toteutumista seurataan kolme kertaa vuodessa DigiTS-järjestelmässä:

- toukokuussa 1/3 seuranta tammi-huhtikuulta,
- syyskuussa 2/3-seuranta tammi-elokuulta sekä
- seuraavan vuoden tammikuussa 3/3-seuranta tammi-joulukuulta.

2/3-seurannan yhteydessä virasto laatii määrärahan riittävyttä koskevan raportin. Raportin tulee sisältää analyysi toimintavuoden tavoitteista, joiden toteutuksessa on ongelmia, viivästyksiä tai muita seuraavan vuoden tulossopimuksen laatimiseen vaikuttavia tekijöitä. Ministeriö ohjeistaa seuranta- ja raportointia erikseen.

Resurssien riittävyttä toimintavuonna seurataan lisätalousarvioehdotusten valmistelun yhteydessä.

Virasto julkaisee Valtiokonttorin antamassa määrääjassa tavoite- ja toteumatietonsa Tutki hallintoa-järjestelmässä. Tulossopimus ja muut suunnittelun ja seurannan asiakirjat viedään omalle asiakirjasivulle.

Tulossopimuskauden kokonaisarviointi käynnistetään loppukaudesta. Ministeriö sopii erikseen arviointimenettelystä.

Tätä sopimusta on laadittu kaksi yhtäpitävää kappaletta, yksi kummallekin sopijapuolelle.

Helsingissä 22. päivänä joulukuuta 2025

Veli-Mikko Niemi, kansliapäällikkö


Silja Romo, ylijohtaja

Liisa Siika-aho, osastopäällikkö

6 Liitteet

Liite 1 hallinnonalan yhteiskunnalliset vaikuttavuusindikaattorit

Seurantaindikaattorit 2024–2026

	2024	2025	2026
Turvaamme väestön hyvinvoinnin ja yhdenvertaisuuden kaikissa tilanteissa			
Menetetyt elinvuodet (PYLL) ikävälillä 0–80 vuotta/100 000 asukasta			
— Yhteensä	5 725 ¹	5 700 ¹	5 690 ¹
— Miehet	7 360 ¹	7 300 ¹	7 270 ¹
— Naiset	4 015 ¹	4 000 ¹	4 020 ¹
Elämänlaatusa (EuroHIS-8) hyväksi tuntevien osuus, (%) 20–64-vuotiaat			
— Yhteensä	51,0 ¹	52,0 ¹	52,0 ¹
— Miehet	50,0 ¹	51,0 ¹	51,0 ¹
— Naiset	52,0 ¹	53,0 ¹	53,0 ¹
Kokee terveydentilansa keskimertaiseksi tai huonoksi, (%) 8. ja 9. luokan oppilaista			
— Yhteensä	26,8 ¹	27,0 ¹	27,2 ¹
— Pojat	16,9 ¹	17,0 ¹	17,1 ¹
— Tytöt	36,5 ¹	37,0 ¹	37,3 ¹
Varmistamme vaikuttavat etuudet ja palvelut kestäväällä tavalla			
Perusterveydenhuollon avosairaanhoidon lääkärin kiireettömän käynnin odotusaika yli 7 pv. hoidon tarpeen arvioinnista, (%) toteutuneista käynneistä	48,0 ¹	48,3 ¹	48,5 ¹
Erikoissairaanhoidon yli 6 kk odottaneet 31.12./10 000 asukasta*	44,0	44,0 ¹	45,0 ¹
1.10.–31.3. välisenä aikana lakisääteisen 3 kk:n kuluessa valmistuneet lastensuojelun palvelutarpeen arvioinnit, (%)	82,9	82,0 ¹	81,8 ¹
Ehkäisemme ja vähennämme ihmisten eriarvoistumista			
Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevat 18–24-vuotiaat, (%) vastaavan ikäisistä			
— Yhteensä	16,6 ¹	17,0 ¹	17,2 ¹
— Miehet	19,7 ¹	20,0 ¹	20,3 ¹
— Naiset	13,4 ¹	13,7 ¹	14,0 ¹
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet kotitaloudet vuoden aikana, (lkm.)	75 000 ¹	80 000 ¹	82 000 ¹
Pitkittyneesti pienituloisten lasten lukumäärä asuntoväestössä, (lkm.)	52 000 ¹	55 000 ¹	56 000 ¹
Pitkäaikaistyöttömät, (lkm.)			
— Yhteensä	109 597	113 270 ¹	93 550 ¹
— Miehet	65 791	68 400 ¹	56 230 ¹
— Naiset	43 806	44 870 ¹	37 320 ¹
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneet työeläkejärjestelmän kautta, (lkm.)			
— Yhteensä	17 700 ¹	17 750 ¹	17 760 ¹
— alle 35-v.	1 940 ¹	1 950 ¹	1 953 ¹
Edistämme sukupuolten tasa-arvon toteutumista			
Palkansaajien säännöllisen työajan kuukausiansioiden ero sukupuolittain**	16,0 ¹	16,0 ¹	15,7 ¹
Isien osuus kaikista korvatuista vanhempainpäivärahapäivistä, (%)	17,0 ¹	18,0 ¹	18,5 ¹
Kunnilla on voimassa oleva suunnitelma sukupuolten tasa-arvon sekä yhdenvertaisuuden edistämiseksi, (%)	65,0 ¹	70,0 ¹	73,0 ¹
Parannamme elin- ja työympäristön terveyttä ja turvallisuutta			
Tapaturmiin ja väkivaltaan kuolleet			
— Yhteensä	3 400 ¹	3 350 ¹	3 420 ¹
— Miehet	2 280 ¹	2 260 ¹	2 290 ¹
— Naiset	1 120 ¹	1 090 ¹	1 130 ¹
Työpaikkatapaturmataajuus***	25,4	25,5 ¹	25,4 ¹
Uhkailun ja väkivallan kohteeksi joutuneet sukupuolen ja iän mukaan, (%)			
15–74-vuotiaista			
— Yhteensä	15,0 ¹	14,5 ¹	14,3 ¹

	2024	2025	2026
— Miehet	13,0 ¹	12,5 ¹	12,4 ¹
— Naiset	17,0 ¹	16,8 ¹	16,6 ¹

¹ Arvio, sillä vahvistettu toteuma ei ole tietokannasta vielä saatavilla.

* Indikaattorin tulkinta: Keskimäärin noin 45 henkilöä 10 000 asukasta kohden oli odottanut erikoissairaanhoidoa yli 6 kk huhtikuun lopussa.

** Indikaattorin tulkinta: Naiset tienaaavat keskimäärin 84,3 % miesten vastaavasta palkasta.

*** Indikaattorin tulkinta: Työpaikkatapaturmien määrä on noin 25,4 tapaturmaa miljoonaa tehtyä työtuntia kohti.

Lähteet: Terveiden ja hyvinvoinninlaitos/Sotkanet, Tilastokeskus, Kela, Eläketurvakeskus, Tapaturmavakuutuskeskus, TEA-viisari ja Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti (Kansallisen rikosuhritutkimuksen tuloksia 61/2024).

Liite 2 erittely henkilöstöstä

Henkilötyövuosierittely	2023 toteuma	2024 toteuma	2025 arvio	2026 suunnitelma
Henkilötyövuodet yhteensä, josta		96	105	103
- maksullinen toiminta				
- yhteisrahoitteinen toiminta				

Liite 3 erittely määrärahoista

Toimintamenot	2024 toteuma	2025 arvio	2026 suunnitelma	2027 JTS	2028 JTS	2029 JTS
Menot (1 000 €)						
palkkaukset (sis. jäsenten palkkiot)	7 697	8 500	8250			
vuokrat	808	766	310			
muut kulutusmenot	920	1050	1050			
investoinnit						
YHTEENSÄ	9425	10316	9610	9432	9432	9432

VN/38072/2025-STM-1

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Slika-aho Liisa 91228463M

2025-12-22

Niemi Veli-Mikko 91208466K

2025-12-22